

КОМПАКТНІ ГІБРИДИ РІПАКУ – СТАБІЛЬНІ ВРОЖАЇ

Ріпак – високорентабельна культура, яка забезпечує перші грошові надходження від продукції рослинництва.

В агрономічному плані ріпак має безперечні переваги. Він не зменшує родючість ґрунту, а навпаки покращує орні землі, їхні фізико-хімічні властивості, служить фітосанітаром проти кореневої гнилі зернових культур, збільшує запас органічних речовин і розчинних форм фосфору у землі, поліпшує повітряні й агрохімічні властивості ґрунту.

Компанія ДСВ (DSV, Німеччина) відома в Україні як лідер іноземної селекції озимих культур. Вона однією з перших зреагувала на запит українських агровиробників і представила у своєму портфоліо гібриди ріпаку з високими показниками врожайності, які поєднують у собі незмінні параметри стабілізації врожаю.

На даний час селекційна програма озимого ріпаку компанії ДСВ вважається однією з найпотужніших. Багаторічна ретельна праця селекціонерів компанії сприяла переходу від емпіричної селекції до технологічного процесу створення гібридів із бажаними характеристиками.

На сьогодні великою популярністю користуються компактні (короткостеблові) типи гібридів від компанії ДСВ.

Головними характеристиками даних типів гібридів є:

- стійкість до вилягання;
- висока придатність до комбайнування;
- низька схильність до видовження точки росту восени та компенсаційна здатність до швидкого відновлення весняної вегетації;
- невелика вегетативна маса рослини;
- рівномірне досягання стручків і соломі по всій довжині рослини.

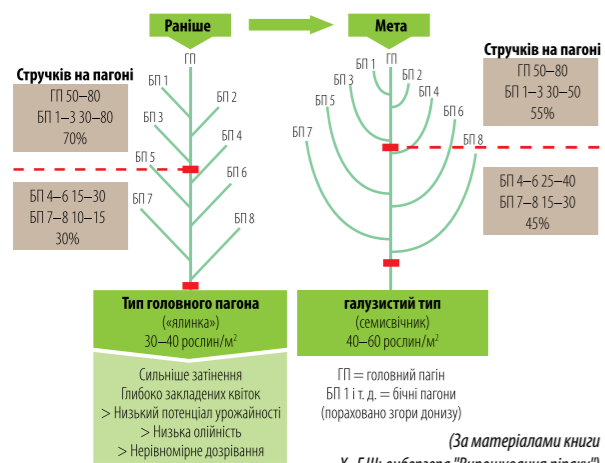
Компактні типи гібридів: відмінності у технології

1. Компактні гібриди якнайкраще підходять для інтенсивної технології та найпродуктивніше реагують на високий рівень живлення.

Короткостеблові гібриди використовують азот ефективніше для формування насіння. Гібриди ріпаку з типом головного пагона «ялинка» формують, як правило, велику вегетативну масу і мають потужну кореневу систему, їх вегетативний період є довшим. Тоді як компактні типи, задовольнивши потребу у рості, спрямовують азот на формування зернівки.

2. Норма висіву

Беручи до уваги результати тестування в умовах України, стало відомо, що при підвищених нормах висіву отримують вищу врожайність. До того ж компактні гібриди мають нижчі вимоги до площі живлення. Оптимальна

густота рослин, яка забезпечує сталий розвиток восени становить від 40 до 60 схожих нас./м².

3. Регуляція росту компактних гібридів восени

Рішення про час і норми внесення залежить від: розвитку ріпаку в умовах довгого дня восени, густоти стояння, сорту ріпаку.

Витягування точки росту знижує зимостійкість, але зловживання високими нормами роторегуляторів восени може значно знизити кінцеву висоту рослини, що для гібридів компактного типу, які генетично запрограмовані на невелику висоту, є небажаним. Тому ДСВ не рекомендує користуватися препаратами, що містять діючу речовину хлормекват-хлорид та її похідні. Своєчасність застосування відіграє тут більшу роль, ніж кількість. Маючи до 10 вересня 4 листки культури при добре розвинутих рослинах – заплануйте два внесення регуляторів росту. Першу регуляцію росту слід провести не пізніше, аніж листя закrije 80% площі, високою дозою препарату на основі тебуконазолу або метконазолу. У регіонах, де практикується дуже ранній посів і загроза переростання висока, суміш цих діючих речовин добре зарекомендувала себе. Наприклад, 0,2-0,3 л/га Фолікур + 0,5-0,6 л/га Карамба. Однієї роторегуляції при вдалому застосуванні може вистачити.

4. Регуляція росту компактних гібридів навесні

В Україні для цих гібридів проблема вилягання стоїть не так гостро, як у країнах Західної Європи. Так, 2014 року, коли вилягання озимого ріпаку мало масовий характер, компактні гібриди не вилягли і дали врожайність вище 5 т/га без застосування регуляторів росту. Тому останні в технології цікаві більше, як фунгіциди. ДСВ рекомендує одноразове застосування мінімальних норм роторегуляторів на висоті до 25 см.

Як виглядають компактні гібриди ріпаку на українських полях, у наших умовах вирощування? Яку врожайність можна очікувати? Аби відповісти на ці питання, компанія ДСВ спільно з ексклюзивним дистриб'ютором МПП Фірма «Ерідон» 21 червня 2017 р. організувала семінар «Озимі культури від ДСВ: селекція, технологія, інтенсифікація. Оптимальні рішення від технологічних експертів компанії «Ерідон». Захід відбувся на Волині, на полях господарства ТОВ «Фелікс Агро» у с. Дідичі та с. Личани Ківерцівського району. Відвідали семінар понад 80 аграріїв із Волинської, а також сусідніх Львівської та Рівненської областей.

На полі озимого ріпаку представлені 4 гібриди селекції ДСВ: Марафон, Рафінесс, Династі та Популар. Про кожен із них, агрономічні характеристики, терміни посіву, стійкість, врожайність та олійність, а також ключові особливості у технології вирощування в залежності від гібриду розповів Іван Тимчишин, регіональний представник ТОВ «ДСВ-Україна» у Західному регіоні.

Марафон – це гібрид компактного типу (семисвічник), по своїй будові – галузистий невисокий тип. Гібрид Марафон здатен ефективно використати більше як 180 кг/га азоту на формування урожаю, при умовах, що в системі живлення буде значна кількість в амонійній формі. Для порівняння – гібриди типу «ялинка» не спроможні перетворити у врожай кількість азоту більше ніж 180 кг/га, а просто формують велику вегетативну масу.

За принципом формування урожаю отримуємо максимум при вищій густоті стояння рослин на метр квадратний, але це не означає, що при меншій густоті отримуємо менший урожай.

Особливо доречним є вирощування Марафону у регіонах, де є непродуктивні втрати вологи у весняно-літній період.

Рафінесс – це незамінний гібрид для раннього посіву. Стриманий ріст, найменше видовження точки росту та гарна реакція на осінній фунгіцидний роторегулятор робить його лідером перезимівлі на різних типах ґрунтів та у різних кліматичних зонах України. До того ж середньорання група стиглості забезпечує не тільки високу врожайність, але й високу олійність даного гібриду.

Династі – гібрид, у якого збережена стовідсоткова стійкість до розтріскування стручків, що є характерною рисою селекції ДСВ. Гібрид є доволі унікальним, оскільки придатний до посіву у Західних та Південних регіонах України. Династі підходить для оптимальних термінів посіву, має досить високу зимостійкість, а головне – помірний розвиток після зими у весняний період, що є досить актуальним для регіонів з частими приморозками у весняний період вегетації. До того ж, Династі у випадку зріджених посівів доволі добре компенсує гілкуванням та кількістю стручків на рослині.

Популар – новий середньорослий потужний гібрид, який вирізняється поєднанням надзвичайно високої зимостійкості та високої олійності, для вирощування на різноманітних типах ґрунту. Гібрид придатний до посіву в оптимальні та середньо-пізні терміни. Популар харак-

теризується одним з найвищих темпів змикання рядків і закриття поверхні, не видовжуючи при цьому точки росту. Завдяки цій ознаці рівень зимостійкості є винятково високим. До того ж гібрид має високу стійкість до основних хвороб, таких як: фомоз, циліндрспоріоз, вертицильозне в'янення.

Програма семінару була насиченою та цікавою. Різноманіття культур, високорентабельних гібридів та сортів ДСВ, багато з яких аграрії мають на своїх полях, у своїх господарствах, викликало чимало питань щодо технології вирощування. Фахово й ґрунтовно на всі запитання відповів Юрій Нестерович Каній, менеджер із технологічної підтримки компанії «Ерідон». Експерт детально зупинився на окремих елементах у технології вирощування ріпаку озимого, ефективності та доцільності їхнього використання; розкрив оптимальні рішення у технології вирощування озимої пшениці, починаючи від протруювання насіння, завершуючи обробітком по колосу.

А ми збрали для Вас відгуки аграріїв, що вже вирощують компактні типи гібридів озимого ріпаку селекції ДСВ, аби поділитись досвідом отримання стабільних врожаїв та високої рентабельності.

Павло Давидюк, засновник і директор ТОВ «Фелікс Агро», господар демо-поля:

«Наше господарство має в обробітку 2600 га. Вирощуємо пшеницю, ячмінь, ріпак, сою, цукровий буряк. Гібриди ріпаку компанії ДСВ висіваємо вже 4 роки. Зупинились на них, оскільки задоволені ціною, якістю і рівнем врожаю. Це гібриди Марафон і Династі. Вони компактного типу, не високі, стручки знаходяться на високому рівні від землі, що полегшує комбайнування. Раніше ми сіяли гібриди інших компаній, але за вегетативною масою вони виростили великі, а врожайність не була більшою. Щодо врожайності гібридів ріпаку ДСВ, то, наприклад, позаминулого року ми збрали 42 ц/га (і це при тому, що частина полів була знищена градом). Минулого року, зважаючи на дуже посушливу осінь і проблему зі сходами, врожайність була дещо нижчою, але цього року ріпак виглядає дуже добре. Знову ж таки в даний період є проблема з посухою, недостатньо вологи, та сподіваємось, що дощі пройдуть і зерно зможе налитись до потрібного врожаю».

Микола Коваленко, агроном ПОСП ім.Шевченка, с.Угринів Горохівського р-ну Волинської обл.:

«В обробітку маємо 2800 га землі. Вирощуємо озиму пшеницю, ріпак, сою, ячмінь, кукурудзу на силос і на зерно, багаторічні трави. Цього сезону маємо 2 гібриди ріпаку ДСВ – Марафон і Династі. Гібрид Марафон вирощуємо вже два роки, він стабільно дає більше 4 т врожаю. Ми задоволені ним і на майбутнє теж його висіватимемо. Це компактний гібрид, низькорослий, і, відповідно, чим менше зеленої маси, тим легший вимолот. Марафон нам дуже підходить».

Династі теж хороший гібрид, трішки вищий, як і Марафон дуже добре галузиться. Навіть коли у зиму входить близько 15 рослин на квадратний метр із п'ятьма листочками, відновлюючи вегетацію навесні, він галузиться, набирає врожай вище 4 тонн».

На нашому полі зараз ріпак виглядає добре. Ми контролювали шкідників, застосовуючи інсектицидні обробки, і маємо закладені стручки від низу до верху рослини. Візуально врожай виглядає дуже добре».

На полі побувала Марія Хрунь

ТОВ «ДСВ-УКРАЇНА»
01133, м. Київ, бул. Лесі Українки, 34, а/с 39
Тел.: 044 224 62 25
044 224 62 23